

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Rychlého a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **P. A.**, zastoupený Mgr. et Bc. Ivou Jónovou, advokátkou se sídlem Bozděchova 97/2, Ústí nad Labem, proti žalovanému: **Magistrát města Ústí nad Labem**, se sídlem Velká Hradební 2336/8, Ústí nad Labem, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 3. 11. 2020, č. j. 75 A 12/2018 – 39,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádnému z účastníků **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 3. 4. 2018, č. j. MMUL/OPA/OP/149448/2018/Žabl, částečně změnil rozhodnutí Městského obvodu Ústí nad Labem – město, komise pro projednání přestupků, ze dne 15. 2. 2018, č. j. Přest. M01436,1437,1438/2017/BílKD-23, tak, že z výroku o uznání viny žalobce vypustil slovo „*nonverbálně*“, neboť „*není možné někoho urazit písemně bez použití slov*“, a ve zbytku odvolání žalobce zamítl. Posledně uvedeným rozhodnutím byl žalobce uznán vinným z přestupku proti občanskému soužití dle § 7 odst. 1 písm. a) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, kterého se měl dopustit tím, že dne 9. 8. 2017 prostřednictvím dopisu úmyslně napadl výroky „*lbárko, podvodnice, zlodějko*“ Ing. J. N., Mgr. Z. D. a M. L. (dále společně jen „*poškozené*“), čímž jmenované urazil na cti. Za tento přestupek byla žalobci uložena pokuta ve výši 2 000 Kč.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu u Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále jen „*krajský soud*“), který ji rozsudkem ze dne 3. 11. 2020, č. j. 75 A 12/2018 – 39, zamítl jako nedůvodnou.

[3] Pro účely řízení o kasační stížnosti žalobce jsou významné následující části odůvodnění výše uvedeného rozsudku.

[4] Žalobce namítal, že došlo k nesprávné protokolaci ústního jednání před správním orgánem prvního stupně, neboť do protokolu z tohoto jednání nebyly zaznamenány veškeré jeho dotazy a stanoviska. Krajský soud nejprve citoval úpravu obsaženou v § 18 správního řádu a dovedl, že protokol o jednání má funkci důkazní, čili má osvědčit, co se při jednání odehrálo. V případě námitek proti obsahu nebo způsobu protokolace je nutné tyto výhrady uplatnit nejpozději při podpisu protokolu, jinak se osoba brojící proti protokolaci vystavuje nebezpečí, že budou její námitky posouzeny jako nevěrohodné a nebude mít jak prokázat svá tvrzení o jiném průběhu jednání.

[5] Krajský soud poté odkázal na stanovisko správního orgánu prvního stupně ze dne 7. 3. 2018 k odvolání žalobce, z něhož plyne, že tento správní orgán neprotokoloval pouze tvrzení žalobce, která nesouvisela s projednávanou věcí. Krajský soud tento postup aproboval s tím, že správní orgán není povinen doslovně protokolovat taková tvrzení. Dále konstatoval, že dle protokolu o ústním jednání ze dne 15. 2. 2018 žalobce nevznesl žádné námitky proti jeho obsahu a v tomto ohledu též ničeho nenamítal ani ve svém odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Žalobce tedy uvedl výhrady k protokolaci až v žalobě a neprokázal, že by při ústním jednání tvrdil k věci relevantní skutečnosti, které měl správní orgán prvního stupně protokolovat.

[6] Žalobce dále namítal, že mu nebylo umožněno pořídit audiozáznam z ústního jednání o jím spáchaném přestupku. Krajský soud nejprve označil za nesprávný postup správního orgánu prvního stupně, který nesvolil pořízení audiozáznamu, neboť s tím poškozené vyjádřily nesouhlas. To soud označil jako procesní pochybení a konstatoval, že účastník řízení má „nepochybně“ právo nahrát si průběh ústního jednání; citoval k tomu mimo jiné z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2010, č. j. 5 As 37/2009 – 94. Odmítl přitom, že by byl k pořízení audiozáznamu nutný souhlas dalších osob dle § 84 občanského zákoníku, neboť případný vznik soukromoprávního vztahu nemůže ovlivňovat průběh správního řízení.

[7] Krajský soud nicméně dospěl k závěru, že výše uvedené pochybení nemělo vliv na zákonitost prvostupňového správního rozhodnutí, neboť žalobci v jeho důsledku nevznikla žádná újma na právech, a to ani na právu na obhajobu. Žalobce totiž měl k dispozici procesní prostředky, kterými se mohl bránit proti nesprávnému postupu správního orgánu, pokud měl za to, že došlo k porušení jeho práva na spravedlivý proces.

[8] Nedůvodnou shledal krajský soud též námitku, že správní orgány nezjistily dostatečně skutkový stav, neboť se nezabývaly pravdivostí výroků žalobce, respektive mu neumožnily pravdivost těchto výroků prokázat. Krajský soud k tomu uvedl, že pro posouzení jednání žalobce je rozhodné, že se slovních výpadů dopustil v dopise, který zaslal přímo poškozeným až s tříměsíčním odstupem od členské schůze společenství vlastníků jednotek a událostí, na které reagoval. Proto se správní orgán prvního stupně nemusel zabývat událostmi, které těmto výroků předcházely, a nepochybil ani tím, že dokazování zaměřil zejména k prokázání skutečnosti, zda byl žalobce autorem zmíněného dopisu.

[9] Proti rozsudku krajského soudu brojí žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností z důvodů, které podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

pokračování

[10] Vytýká krajskému soudu, že „*nežaujal žádné stanovisko*“ k nedostatečnému vymezení skutku, které spatřuje v tom, že správní orgán prvního stupně nepopsal, jakým způsobem se dopisy žalobce dostaly do dispozice poškozených. Stěžovatel tvrdí, že tím, že dopisy napsal, ještě nespáchal přestupek, a proto jednání, vymezené v rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, nemůže být přestupkem.

[11] Podle stěžovatele krajský soud připustil, že správní orgán prvního stupně neprotokoloval vše, co stěžovatel na jednání přednesl, avšak poukázal na to, že stěžovatel ve správním řízení nepřednesl vůči protokolaci žádné námítky. Vytýká krajskému soudu, že v této souvislosti „*nijak nekválifikoval*“ to, že jej měl správní orgán o možnosti námitek k protokolaci poučit, což se nestalo. Dále namítá, že se krajský soud nevypořádal s „*judikaturou vlastního soudu*“. Odkazuje na rozsudek krajského soudu ze dne 29. 8. 2011, č. j. 42 A 1/2010 – 30, a cituje z něj pasáž, podle níž odvolací správní orgán v tehdy projednávané věci pochybil, jestliže k odvolací námítce o nesprávné protokolaci pouze odkázal na nutnost uplatnit námítky proti protokolu při jeho podpisu dle § 18 odst. 3 správního řádu. Pokud krajský soud citovaný rozsudek neaplikoval, ačkoli na něj stěžovatel v žalobě odkazoval, způsobil tím nezákonnost a nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku.

[12] Stěžovatel též polemizuje se závěrem krajského soudu, podle něhož se správní orgány nemusely zabývat událostmi, které předcházely o více než tři měsíce jednání, za něž byl postížen (zejména pak členskou schůzí společenství vlastníků jednotek). Toto stanovisko krajského soudu je v rozporu s úpravou obsaženou v § 3 správního řádu a § 50 téhož zákona. Uvedený časový postup není stěžejní pro to, aby správní orgány mohly slevit ze zásady materiální pravdy.

[13] Stěžovatel nesouhlasí s tím, že je pro posouzení jeho odpovědnosti za přestupek podstatné, že výroky užil v dopise; naopak zásadní je, jakým způsobem byl dopis poškozeným oznámen a jak se dostal do dispozice poškozených.

[14] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že krajský soud se v odůvodnění napadeného rozsudku vypořádal se všemi žalobními námítkami a věc rozhodl po právu a v souladu s rozhodovací praxí soudů. Stěžovatel dle něj v kasační stížnosti jen opakuje žalobní námítky, proto považuje za nadbytečné s ním vést polemiku.

[15] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátkou. Nejvyšší správní soud poté přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

[16] Kasační stížnost není důvodná.

[17] Nejvyšší správní soud nejprve přistoupil k posouzení námítky nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu. Případnou nepřezkoumatelností rozsudku je totiž povinen se podle § 109 odst. 4 s. ř. s. zabývat z úřední povinnosti, a to i bez námítky stěžovatele. Vlastní přezkum rozsudku je pak možný pouze za předpokladu, že splňuje kritéria přezkoumatelnosti, tedy že je srozumitelný a vychází z důvodů, z nichž je zřejmé, proč krajský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku jeho rozhodnutí. Tato kritéria napadený rozsudek splňuje.

[18] Stěžovatel konkrétně vytyká krajskému soudu, že (1) „*nezaujmal žádné stanovisko*“ k nedostatečnému vymezení skutku, které spatřuje v tom, že správní orgán prvního stupně nepopsal, jakým způsobem se dopisy žalobce dostaly do dispozice poškozených; (2) se nevypořádal s „*judikaturou vlastního soudu*“ - rozsudkem č. j. 42 A 1/2010 – 30 (viz odstavec [11] výše). Ačkoli to stěžovatel výslovně neuvádí, lze tato tvrzení kvalifikovat jako námitky nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku pro nedostatek důvodů, a tedy kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[19] Co se týče námitky sub (1) výše, Nejvyšší správní soud uvádí, že vymezení skutku v rozhodnutí správního orgánu prvního stupně je přezkoumatelné. Kromě toho dodává, že z textu žaloby založené ve spise krajského soudu ověřil, že stěžovatel v ní nedostatečné vymezení skutku v rozhodnutí správního orgánu prvního stupně nenamítal. Argumentoval jen tím, že samotné uvedení určitých výroků v dopise adresovaném a odeslaném poškozeným nemohlo tyto osoby znevážit v jejich zaměstnání; pokud se o obsahu dopisu dále zmínily v zaměstnání nebo jejich známým, nemá to dle něj příčinnou souvislost s jeho jednáním. Krajskému soudu proto nelze vytykat, že se shora popsanou otázkou nezabýval.

[20] K námitkám sub (2) výše lze uvést, že žaloba v jedné větě (viz str. 9 spisu krajského soudu) poukazuje na „*Rozsudek KS ULA 42A 1/2010*“ s tím, že dle něho je vadou řízení, pokud nejsou uvedeny v protokolu skutečnosti, které přednesl účastník řízení. Jedná se však vskutku jen o jednověté tvrzení; přitom obsahem relevantní části žaloby je argumentace ohledně nepřezkoumatelnosti rozhodnutí správních orgánů a vady řízení, spočívající v chybějící protokolaci tvrzení stěžovatele na ústním jednání před správním orgánem prvního stupně. Na tuto argumentaci, respektive její podstatu, krajský soud řádně reagoval – ve vztahu k tvrzené nepřezkoumatelnosti v odstavcích 12 až 16 napadeného rozsudku a ve vztahu k tvrzené chybné protokolaci v odstavcích 17 až 24 napadeného rozsudku.

[21] K tomu je třeba dodat, že úlohou soudu není reagovat na každý dílčí argument v žalobě, každý odkaz na judikaturu. Nepřezkoumatelnost není projevem nenaplněné subjektivní představy stěžovatele o tom, jak podrobně by měl být rozsudek odůvodněn, ale objektivní překážkou, která kasačnímu soudu znemožňuje přezkoumat napadené rozhodnutí. Povinností správního soudu je uchopit obsah a smysl **žalobní** argumentace jako celku a vypořádat se s ní. Těmto požadavkům napadený rozsudek plně dostál.

[22] Kasační důvod ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tedy není dán.

[23] Stěžovatel dále vytyká krajskému soudu, že nesprávně hodnotil jím tvrzené nedostatky v protokolaci, což považuje za vadu řízení, která měla vliv na zákonnost správních rozhodnutí [kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]. V této souvislosti konkrétně namítá, že krajský soud (a) „*nijak nekvalifikoval*“ to, že správní orgán prvního stupně stěžovatele o možnosti námitek k protokolaci nepoučil; a (b) neaplikoval rozsudek č. j. 42 A 1/2010 – 30. Dále tvrdí, že krajský soud (c) chybně dovodil, že se správní orgány nemusely zabývat událostmi, které předcházely o více než tři měsíce jednání stěžovatele (především členskou schůzí společenství vlastníků jednotek); a (d) nezohlednil, že správní orgány nedostatečně zjistily skutkový stav, pokud nevedly dokazování k tomu, jakým způsobem se dostal dopis stěžovatele do dispozice poškozených.

[24] Co se týče námitky sub (a) výše, Nejvyšší správní soud z textu žaloby ověřil, že stěžovatel sice brojil proti nedostatkům v protokolaci jeho výpovědi před správním orgánem prvního stupně, avšak nenamítal ničeho ohledně poučení, jehož se mu dostalo v rámci ústního

pokračování

jednání. Uvedl jen, že žalovaný poukázal na to, že stěžovatel měl podat námitku proti protokolaci, aniž by proti tomuto závěru věcně cokoli namítal. Tato kasační námitka tedy nemá žádný předobraz v žalobě a je dle § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřijatelná.

[25] K námitce sub (b) výše Nejvyšší správní soud předně konstatuje, že (jak již uvedeno v odstavci [20] shora), v žalobě byla o rozsudku krajského soudu č. j. 42 A 1/2010 – 30 jen velice stručná zmínka, stěžovatel k žalobě nepřipojil text tohoto rozsudku, ani v ní nevysvětlil, z jakého důvodu by závěry rozsudku měly dopadat i na nyní projednávanou věc. Proto je pochopitelné, že na takto okrajovou námitku krajský soud nereagoval. Ještě významnější však je, že pro krajský soud je relevantní judikatura vyššího soudu. I ji sice může nižší soud nenásledovat a odchytil se od právních závěrů v ní obsažených, avšak pouze za předpokladu, že vysvětlí důvody, proč se s nimi neztotožňuje a proč považuje za nezbytné tyto závěry nahradit právními názory novými (srovnej k tomu nálezn Ústavního soudu ze dne 17. 7. 2007, sp. zn. IV. ÚS 451/05, dostupný z <https://nalus.usoud.cz>). Rozhodnutí stejného soudu (či soudů nižších instancí) však takto „judikaturně“ závazné nejsou a krajský soud není povinen osvětlit, proč případně jiné závěry neaplikoval – *nota bene* za situace, pokud ani stěžovatel v žalobě nenaznačil, v jakém ohledu byla judikovaná věc podobná nyní projednávané či z jakých jiných důvodů je nutné rozsudek krajského soudu č. j. 42 A 1/2010 – 30 aplikovat. Proto nepostačuje samotný fakt, že stěžovateli konvenoval dílčí závěr v odkazovaném rozsudku. Nejvyšší správní soud k této námitce uzavírá, že krajský soud se nedopustil namítané nezákonnosti.

[26] V námitce sub (c) výše stěžovatel vytýká krajskému soudu názor, že se správní orgány nemusely zabývat událostmi, které předcházely o více než tři měsíce jednání stěžovatele, za něž byl postižen (jmenovitě členskou schůzí společenství vlastníků jednotek). Kasační soud se ztotožňuje s krajským soudem, že tyto okolnosti nejsou s ohledem na značný časový odstup od přestupkového jednání stěžovatele významné. Obecně je pravdou, že jednání stěžovatele, za něž byl postižen, jistě mohlo mít významnou „historii“ a mohlo být vyústěním dlouhodobých rozepří mezi stěžovatelem a poškozenými. Správní orgány však nepochybily, jestliže při posuzování odpovědnosti stěžovatele za přestupek proti občanskému soužití (k tomu srovnej například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 7. 2010, č. j. 7 As 12/2010 – 65; všechna judikatura tohoto soudu je dostupná na www.nssoud.cz), zaměřily svoji pozornost na vlastní jednání stěžovatele popsané ve výroku rozhodnutí o spáchaném přestupku - tedy na skutkové otázky spočívající v tom, zda byl stěžovatel autorem dopisu, co bylo jeho obsahem, jakým způsobem byly poškozené dotčeny výroky stěžovatele apod.

[27] Co se týče námitky sub (d) výše, kasační soud konstatuje, že v projednávané věci bylo nesporné, že stěžovatel dopis s hanlivými výroky na adresu poškozených odeslal. Stěžovatel též nečinil ve správním řízení sporným, že jeho dopis byl poškozeným fakticky doručen. Ve své výpovědi na ústním jednání před správním orgánem prvního stupně pouze tvrdil, že dopis nebyl doručen **všem** vlastníkům jednotek, jak bylo uvedeno v jeho záhlaví. Za této situace nebylo nezbytné, aby správní orgány dokazovaly bližší okolnosti toho, jakým způsobem se dopis dostal do dispozice poškozených.

[28] Nejvyšší správní soud konstatuje, že napadený rozsudek krajského soudu je v souladu se zákonem. Kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1, *in fine* s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[29] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovaný náhradu nákladů výslovně neuplatnil a Nejvyšší správní soud ani

ze spisu neshledal, že by mu vznikly náklady nad rámec jeho běžné administrativní činnosti. Soud proto nepřiznal náhradu nákladů řízení žádnému z účastníků.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 14. června 2022

JUDr. Tomáš Rychlý
předseda senátu